

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 628  
van **ELISABETH MEULEMAN**  
datum: 3 mei 2017

---

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**  
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

---

*Omschakeling kippenbedrijven naar biologische landbouw - Controle subsidiëring*

Omschakelen van gangbare naar biologische landbouw vergt de nodige kennis en investeringen van de landbouwer, maar vooral de juiste ingesteldheid. Meer dan de moderne traditionele boer moet zijn biocollega overtuigd zijn van de noodzaak van een evenwichtige relatie tussen de verschillende factoren die mee de voedselproductie bepalen: weersomstandigheden, bodem, wilde fauna en flora, het welzijn van de gewenste dieren en planten. Mentaal kan je als landbouwer niet tegelijk aan traditionele en biologische landbouw doen.

Een biobedrijf starten of een gangbaar landbouwbedrijf omschakelen naar bio is een dure aangelegenheid waarvoor de nodige subsidiëring voorzien is vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). Zo kan een subsidie tot 38% verkregen worden voor het bouwen of verbouwen van een biokippenstal. Maar belangrijker is de mentale omschakeling naar een bedrijfsvoering op basis van de bioprincipes waarvan de landbouwer overtuigd is.

Recent heeft een traditioneel pluimveebedrijf (categorie 1) in Oudenaarde een uitbreiding aangevraagd. De huidige bedrijfsvoering omvat 150.000 leghennen in verrijkte kooien, AEA staltype P3.1, met mestdroging in tunnels. Hiervoor werd een MER-screening opgesteld door het bedrijf DLV. De aangevraagde uitbreiding voorziet in een biostal met 3 gescheiden compartimenten van elk 3000 kippen, in totaal 9000 legkippen met vrije uitloop. Voor biokippen mogen er wettelijk maar 3000 kippen 'per stal'. Zo staat het ook vertaald in de wetgeving. Ondanks deze correcte vertaling interpreteert men dat in Vlaanderen 'per groep'. Vandaar dus dat deze kippenkwekerij kan uitbreiden met 9000 biokippen in dezelfde 'stal' maar in afzonderlijke 'groepen'. De vraag rijst dan of deze uitbreiding wettelijk is.

In de aanvraag is er geen sprake van begroeiing van de uitloopruimte. Er wordt niet in beschutting voorzien, al zegt de wet dat er op de uitloopweide wel begroeiing en schuilmogelijkheden moeten zijn (Commission Regulation(EC) No 889/2008, Artikel 14 6.: "De openluchtruimten voor pluimvee moeten voor het grootste deel begroeid zijn, schuilmogelijkheden bieden en de dieren gemakkelijk toegang geven tot voldoende drink- en voederbakken". Originele tekst: "Open air areas for poultry shall be mainly covered with vegetation and be provided with protective facilities and permit fowl to have easy access to adequate numbers of drinking and feeding troughs").

Wat dierenwelzijn betreft moet men bezorgd zijn als daar niet in begroeiing voorzien wordt op de weide want kippen durven immers niet uitlopen op open ruimte.

In de begeleidende nota van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag staat op blz. 8/13: "Bij de huidige uitbreiding wordt het minder opportuun geacht van bijkomende beplanting te voorzien. Gezien de kippen zich anders verschuilen in de beplanting. Dit komt de werking van het bedrijf minder ten goede."

De conclusie hieruit zou kunnen zijn dat het primaire belang van het bedrijf winstbejag is uit de meerprijs die men kan krijgen voor een bio-ei. Dit werd door de woordvoerder van het studiebureau DLV ook letterlijk gezegd tijdens de infovergadering. Er is geen sprake van biogedachtegoed. Het is geenszins de bedoeling van het bedrijf om een volwaardig biobedrijf te worden in de toekomst.

De emissie van ammoniak, fijnstof en geur is hoger bij biologisch gehouden pluimvee dan bij de reguliere pluimveehouderij. Dit kan verholpen worden door het gebruik van aangepaste stallen die bestaan, maar niet verplicht zijn. Bijgevolg is de milieubelasting door het biobedrijf voor de omgeving en het gezondheidsrisico voor de omwonenden hoger dan nodig. Inspanningen om de omwonenden, hun omgeving en het milieu te sparen, worden niet geleverd; in de huidige gangbare situatie eigenlijk evenmin. Verder wordt er heel weinig rekening gehouden met het welzijn van de kippen aangezien er niet in een groenplan voorzien wordt.

Voor de begeleiding van de omschakeling naar biolandbouw werd door BioForum Vlaanderen vzw. een handige brochure uitgegeven met de steun van de afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Op pagina 13 staat te lezen: "Parallele productie op het bedrijf is niet toegestaan: eenzelfde diersoort mag binnen één bedrijf niet zowel gangbaar als biologisch gehouden worden. Er dient een juridische en sanitaire onderscheidenheid te zijn."

1. Is het volgens de minister gerechtvaardigd dat een gangbaar bedrijf met 150.000 leghennen (categorie 1) een subsidie kan krijgen van maar liefst 38% voor het bouwen van een additionele biostal als er geen sprake is van een (geleidelijke) omschakeling naar een biobedrijfsvoering noch sprake van de biobasisgedachte die uitgaat van een gemengde bedrijfsvoering waarbij de mineralenkringloop zo veel mogelijk gesloten wordt?
2. Op welke wijze wordt nagegaan in hoeverre de aanvrager de regelgeving tracht te omzeilen door een fictieve opsplitsing van het bedrijf?
3. Is een concretere en meer gedetailleerde benoeming van de term "juridische en sanitaire onderscheidenheid" volgens de minister aangewezen om misbruik tegen te gaan?
4. Is verplichte beschutting/groenplan van de uitloopweide nu al dan niet in de wetgeving te voorzien? Zo ja, hoe kan het dan dat een aanvraag zou worden goedgekeurd waarin in de begeleidende nota te lezen staat: "Bij de huidige uitbreiding wordt het minder opportuun geacht van bijkomende beplanting te voorzien. Gezien de kippen zich anders verschuilen in de beplanting. Dit komt de werking van het bedrijf minder ten goede."
5. De wetgeving voorziet dat een stal slechts 3000 biokippen mag huisvesten. Toch is er op een of andere manier een misverstand ontstaan door het begrip "toom" waardoor nu stallen kunnen onderverdeeld worden in "tomen of groepen" van 3000 biokippen binnen een en dezelfde stal.

Zou hierover eenduidigheid kunnen geschieden?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 628 van 3 mei 2017

van **ELISABETH MEULEMAN**

---

1. Sinds 1 januari 2015 bedraagt de maximale steunintensiteit voor investeringen 30%. Net zoals de geldende voorwaarden om landbouwproducten met bio-certificaat op de Europese markt te mogen brengen, zijn ook de voorwaarden voor bio-investeringssteun specifiek en objectief controleerbaar. Vandaar dat '*sprake zijn van de biobasisgedachte bij de bedrijfsleider*' geen subsidiabiliteitsvoorwaarde kan zijn. De landbouwer moet aantonen dat zijn producten aan alle Europese criteria voor bio voldoen via een door een onafhankelijk controleorgaan afgeleverd certificaat. Aangezien biologische landbouwproducten vrij kunnen verhandeld worden binnen de eengemaakte markt, heeft de Europese Unie bij verordening regels vastgesteld die in alle 28 lidstaten van de Europese Unie van toepassing zijn.
2. De Europese wetgever definieert 'bedrijf' als alle productie-eenheden die door één bestuur worden geëxploiteerd met het oog op de productie van landbouwproducten. Het tegelijkertijd houden van gangbare en biologische dieren van eenzelfde diersoort op één bedrijf, is strijdig met de biologische productieregels. Een landbouwbedrijf moet, ongeacht de fysieke afstand met een ander landbouwbedrijf, autonoom worden beheerd. Autonoom beheren betekent dat elke verwarring op vlak van beheer, uitvoering van landbouwactiviteiten, productiemiddelen of het gebruik ervan tussen twee of meer landbouwers, uitgesloten is. Net zoals in andere economische sectoren kunnen ook in de primaire sector bedrijven worden gesplitst of gefusioneerd, mits aan bovenvermelde voorwaarden is voldaan.
3. De regels inzake autonoom beheer van landbouwbedrijven zijn vastgelegd in het ministerieel besluit van 15 juni 2015 betreffende het autonome beheer van land- en tuinbouwbedrijven en het kunstmatig creëren van voorwaarden om voordeel te verkrijgen.
4. De Europese wetgever bepaalde dat bio-pluimvee gedurende ten minste één derde van de levensloop toegang moet hebben tot een openluchtruimte. Deze openluchtruimten moeten voor het grootste deel begroeid zijn (bv. gras), moeten schuilmogelijkheden bieden (bv. afdak en/of struiken en/of bomen ...) en moeten de dieren gemakkelijk toegang geven tot voldoende drink- en voederbakken.
5. De Europese wetgever bepaalde inderdaad dat per pluimveestal niet meer dan 3.000 bio-legkippen mogen gehuisvest worden. De Europese wetgever legt echter niet op dat een bio-pluimveestal een losstaand gebouw moet zijn. Net zoals dat in Wallonië of andere EU-lidstaten het geval is, kan zich dus een complex van meerdere aaneengesloten pluimveestallen met elk maximaal 3.000 biologische kippen vormen. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt is het meestal ook wenselijk om bebouwing te clusteren, voor zover dit in het geval van biostallen ruimtelijk mogelijk is om per eenheid de nodige voorzienen buitenloop te realiseren.